

Influensaovervåking 2012-13, uke 7

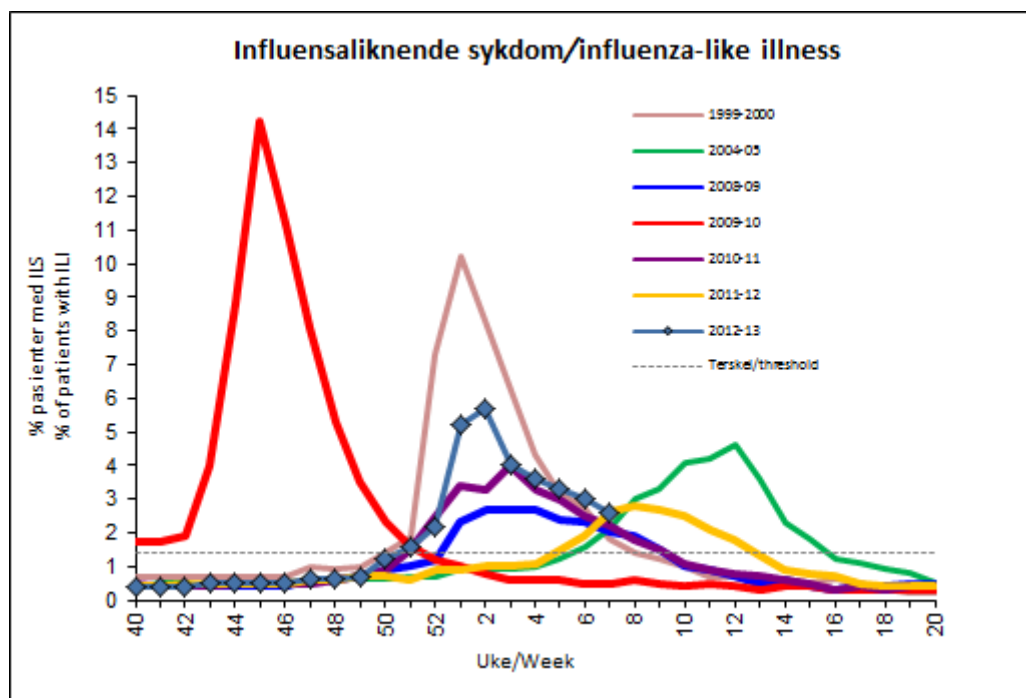
Influensaovervåkingen viser at forekomsten av influensaliknende sykdom i uke 7 for landet som helhet gikk noe ned sammenliknet med uken før. Antall viruspåvisninger har falt litt i forhold til nivået de fire foregående ukene og ligger langt under toppen i uke 2. Mens antallet influensa A er klart fallende, har det vært en økning av influensa B de siste ukene.

Klinisk overvåking

Overvåking av influensaliknende sykdom

201 legekontorer og legevakter ("vaktårn") spredt over hele landet rapporterer hver uke hvor mange av pasientene som har vært til konsultasjon som har fått diagnosen "influensaliknende sykdom". Denne diagnosen settes på grunnlag av typiske influensasymptomer og ikke laboratoriediagnostikk. Tallene gir en indikasjon på aktiviteten av influensa, men angir ikke nøyaktig antall influensasyke. De 201 legepraksisene dekker over 15 % av Norges befolkning. Overvåkingen av influensaliknende sykdom løper fra og med uke 40 på høsten til og med uke 20 på våren.

I uke 6 2013 fikk 2,6 % av dem som gikk til legen diagnosen "influensaliknende sykdom" (ILS) (figur 1 og tabell 2), noe som er litt under forrige ukes tall. Det sirkulerer fortsatt en god del influensavirus, og lokale variasjoner kan forventes i hvor mye influensavirus som sirkulerer.

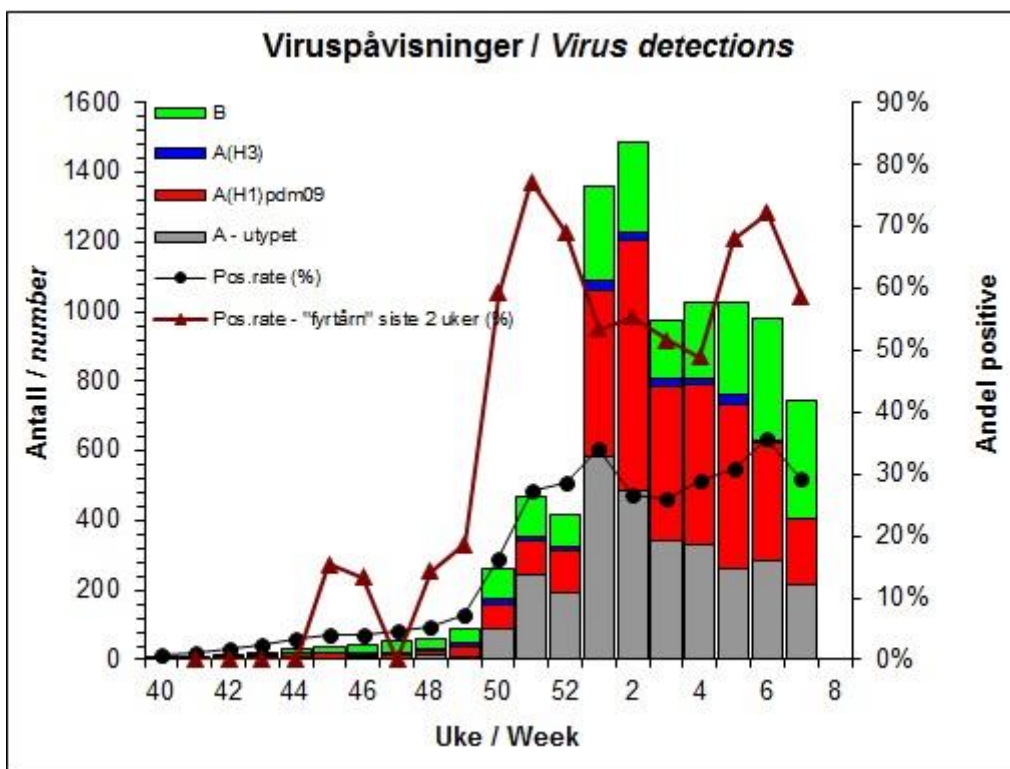
Figur 1. Andel av pasienter som var til legekonsultasjon som fikk diagnosen influensa. Tallene for siste uke kan bli justert noe opp eller ned i neste rapport.

Virologisk overvåking

Virologisk overvåking

Medisinsk-mikrobiologiske laboratorier rapporterer ukentlig til Folkehelseinstituttet om funn av influensavirus eller antistoff mot viruset (serologi) i pasientprøver. I tillegg sender et utvalg leger (såkalte "fyrårnleger") inn prøver fra pasienter med influensaliknende sykdom direkte til Folkehelseinstituttet for viruspåvisning og karakterisering. Folkehelseinstituttet utfører også karakterisering av virus som andre laboratorier sender inn. Resultater og virusstammer videreføres til Verdens helseorganisasjon (WHO).

Foreløpige tall fra laboratorierapportene for uke 7 ser ut til å vise fallende forekomst av influensa A og at en økende tendens for influensa B kanskje har nådd toppen. Vi nærmer oss at influensa B er like vanlig som influensa A. Påvisningene ligger fortsatt på et nivå som indikerer høy forekomst av influensavirus (figur 2 og tabell 3). I uke 7/2013 er det rapportert resultat fra 2557 prøver analysert for influensavirus. Blant disse undersøkte prøvene er det påvist 408 influensavirus A og 337 influensavirus B. 190 av influensa A-virusene i uke 7 er identifisert som A(H1)pdm09 og foreløpig ingen A(H3). De resterende 218 har ikke blitt subtypebestemt. Mens det er mange laboratorier som tester for H1pdm09-subtypen, er det kun prøver som kommer til Folkehelseinstituttet som testes for H3-subtype. Derfor er H3-virus mye mer underreportert enn H1pdm09-virus og H3-testing skjer mer i etterkant. Likevel er det klart at A(H1N1)pdm09-virus dominerer på landsbasis. 401 av hittil 423 undersøkte influensa B-virus tilhører Yamagata-gruppen. B-viruset i vinterens influensavaksine hører også til denne gruppen.

Figur 2. Meldte funn av influensavirus i Norge siden uke 40/2012. Data for siste uke er ikke fullstendige og kan bli endret. Tall fra virusovervåkingen fins i tabell 2 lenger ned i rapporten.

Blant 8 hittil analyserte prøver sendt inn fra fyrtårnleger i uke 7 er det funnet 2 A(H1N1)pdm09 og 3 influensa B-virus (alle 3 tilhører Yamagata-gruppen). Andelen prøver med influensavirus er fortsatt høy. Fordelingen av de ulike virusene kan se ut å være noe jevnere enn dataene fra de andre laboratoriene antyder.

Influensavaksine

Vi anbefaler alle i risikogrupperne å ta sesonginfluensavaksine hvert år. Sesongens vaksine inneholder A/California/7/2009 (H1N1)-liknende virus; et A/Victoria/361/2011 (H3N2)-liknende virus; samt et a B/Wisconsin/1/2010-liknende virus. Det er ingen endringer i anbefalingene om hvem som skal vaksineres. Virusfunn hittil i vinter tyder på at det er godt samsvar mellom virus vaksinen dekker og sirkulerende virus. Vaksine er fortsatt tilgjengelig fra Folkehelseinstituttet. For personer i risikogrupperne som blir syke og ikke har vaksinert seg

kan antivirale medisiner være aktuelt. Disse pasientene bør oppsøke lege for å få dette vurdert. Antivirale medisiner bør startes opp innen 48 timer etter symptomstart for å få effekt.

Overvåking av resistens mot antivirale legemidler

Influensareferanselaboratoriet ved FHI overvåker løpende følsomhet hos influensavirus for aktuelle antivirale legemidler. Særlig har man årvåkenhet for eventuell resistens mot oseltamivir (Tamiflu). I løpet av perioden siden det pandemiske viruset dukket opp, har over åtte hundre norske virus blitt testet for oseltamivirresistens, og alle har vist følsomhet mot medikamentet. Det er heller ikke påvist resistens mot zanamivir (Relenza®).

I årets sesong er det blitt testet 62 influensa A(H1N1)pdm09-virus, og ingen av disse har vært resistente mot oseltamivir eller zanamivir (se tabell 1).

Tabell 1: Resultater fra testing av resistens mot antivirale midler, influensasesongen 2012-13

pr.20/02-2013 virus	Oseltamivir (Tamiflu®)		Zanamivir (Relenza®)		Adamantaner (Amantadin, Rimantadin)	
	Antall testet	Antall Oseltamivir- resistente virus	Antall testet	Antall Zanamivir- resistente virus	Antall testet	Antall Adamantan- resistente virus
H1pdm09	62	0 / (0%)	7	0 / (0%)	5	5 / (100%)
H3	5		5		0	
B	0		0			

Oseltamivir- og zanamivir-resistens kan påvises med to metoder, enten genetisk ved sekvensanalyse, eller ved å måle følsomhet med neuraminidasehemmingsanalyse.

Internasjonal influensaaktivitet

Influensaaktiviteten i WHO's Europaregion ser ut til å bevege seg fra vest til øst; noen få land i vest har muligens sett toppen av årets utbrudd, men land i øst fremdeles har økende aktivitet. Intensiteten i utbruddet varierer; Sverige, Sveits og Belgia rapporterer om høy intensitet mens resten av landene har enten middels eller lav intensitet.

Totalt ble det påvist 6403 positive influensaprøver i WHO's Europaregion i uke 6. Det ble påvist 4208 influensa A-virus (2660 ble subtypet hvorav 1987 var A(H1N1)pdm09 og 673 var A(H3N2) samt 2121 influensa B-virus. Det ble rapportert om økende andel positive influensaprøver hos pasienter innlagt på sykehus.

I Danmark melder man om igjen økende influensaaktivitet i uke 7 og har hittil i vinter vist et «to-puklet forløb» med en hovedtopp i romjulen og gjentatt økning siden midten av januar. Til forskjell fra mange andre europeiske land er det influensa A(H3N2)-virus som har dominert i Danmark. I likhet med Norge har det de siste ukene vært fallende forekomst av influensavirus A og økning i influensavirus B som nå er omtrent på samme nivå. I Sverige meldte de i uke 6 om fortsatt økende aktivitet, men med tendens til utflating. Virusfunnene fordeler seg på ca halvparten A(H1N1), en tredjedel A(H3N2) og resten influensa B. USA har synkende influensaaktivitet i primærhelsetjenesten, men det ble observert en markant økning av dødsfall relatert til lungebetennelse og influensa i uke 3, med en viss nedgang i uke 4. Disse dødsfallene er i hovedsak hos eldre personer, selv om det også rapporteres om dødsfall hos barn. USA ser en overvekt av influensa A(H3N2)-virus. Canada har også en klar overvekt av influensa A(H3N2)-virus.

Land i midt-Østen og nord-Afrika har rapportert om synkende antall influensapåvisninger. I regionen påvises hovedsakelig A(H1N1)pdm09-virus.

Lenker

WHO's influensasider <http://www.who.int/influenza/en>

European Influenza Surveillance Network (EISN, dekker EU/EØS):

http://ecdc.europa.eu/en/healthtopics/seasonal_influenza/Pages/index.aspx

EuroFlu (dekker WHO's Europaregion) <http://www.euroflu.org/>

Tall fra influensaovervåkingen

Tabell 2. Tallene i tabellen under viser andel (%) av legekonsultasjonene hvor diagnosen ”influenzaliknende sykdom” ble satt, fordelt per region og uke. En ”epiuke” regnes fra fredagen før den offisielle uken starter til og med torsdagen påfølgende uke. Resultatene for siste uke kan bli oppdatert med små endringer uken etter.

Epiuke/week	Totalt	Region øst	Region sør	Region vest	Region midt	Region nord
40	0,4	0,3	0,4	0,5	0,4	0,4
41	0,4	0,3	0,4	0,5	0,4	0,5
42	0,4	0,3	0,4	0,7	0,3	0,3
43	0,5	0,4	0,5	0,6	0,5	0,5
44	0,5	0,4	0,6	0,6	0,4	0,5
45	0,5	0,4	0,5	0,6	0,6	0,6
46	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,6
47	0,6	0,4	0,6	0,8	0,6	0,7
48	0,6	0,5	0,6	0,7	0,4	0,6
49	0,7	0,9	0,7	0,7	0,6	0,6
50	1,2	1,1	1,2	1,2	1,4	0,8
51	1,6	2,0	1,5	1,2	1,5	1,2
52	2,2	2,3	2,4	1,9	1,9	1,9
1	5,2	4,9	5,8	5,0	6,6	3,7
2	5,7	5,9	5,8	5,8	5,7	4,8
3	4,0	3,8	4,3	4,1	3,8	3,8
4	3,6	3,2	3,9	4,4	3,2	3,1
5	3,3	2,8	3,3	4,7	2,7	2,8
6	3,0	2,8	2,7	4,4	2,9	2,4
7	2,6	2,3	2,7	4,0	1,9	2,0

Region ØST: Østfold, Akershus, Oslo, Hedmark og Oppland

Region SØR: Buskerud, Vestfold, Telemark, Aust-Agder og Vest-Agder

Region VEST: Rogaland, Hordaland og Sogn og Fjordane

Region MIDT: Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag

Region NORD: Nordland, Troms, Finnmark og Svalbard.

Tabell 3. Analyser for influensavirus ved landets laboratorier, inkludert Folkehelseinstituttet. Data for de siste ukene er ikke fullstendige og kan bli endret.

UKE/ week	Viruspåvisninger/ <i>Virus detections</i>						Serologi / <i>Serology</i>		
	Prøver/ <i>Specimens</i>	A(utypet) <i>not</i> subtyped	A(H1) pdm09	A(H3)	B	% positive	Prøver/ <i>Specimens</i>	A	B
40	421	1	1	1	0	0,7 %	38	0	0
41	615	2	0	1	4	1,1 %	60	0	0
42	663	3	2	5	2	1,8 %	63	0	0
43	747	1	6	8	4	2,5 %	87	2	0
44	885	9	10	3	7	3,3 %	70	0	0
45	995	5	13	4	18	4,0 %	60	0	0
46	1010	7	10	2	23	4,2 %	80	2	0

47	1144	5	8	6	34	4,6 %	99	7	0
48	1106	13	14	6	27	5,4 %	79	5	0
49	1174	10	26	15	36	7,4 %	62	2	0
50	1583	89	69	15	88	16,5 %	108	8	0
51	1724	246	97	11	115	27,2 %	76	1	0
52	1460	191	121	14	94	28,8 %	3	0	0
1	3976	586	474	31	269	34,2 %	42	2	0
2	5551	487	716	27	255	26,8 %	255	25	5
3	3758	345	442	23	166	26,0 %	158	13	3
4	3546	333	459	19	217	29,0 %	161	8	2
5	3330	259	474	30	262	30,8 %	132	10	3
6	2748	286	337	9	350	35,7 %	114	15	3
7	2557	218	190	0	337	29,1 %	180	22	10
Total	38993	3096	3469	230	2308		1927	122	26
UKE/ week	Prøver/ Specimens	A(utypet) not subtyped	A(H1) pdm09	A(H3)	B	% positive	Prøver/ Specimens	A	B
Type A: 6795									